

CYNGOR BRYN MORGANNWG

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 28 Ebrill, 2025.

Mae agenda'r Cyngor ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn bresennol: Y Cynghorydd Elliot Penn (Maer); Y Cynghorwyr Anne Asbrey, Julie Aviet, Gareth Ball, Rhiannon Birch, Bronwen Brooks, Gillian Bruce, Ian Buckley, Lis Burnett, Samantha Campbell, George Carroll, Christine Cave, Charles Champion, Janice Charles, Millie Collins, Pamela Drake, Anthony Ernest, Christopher Franks, Wendy Gilligan, Russell Godfrey, Emma Goodjohn, Ewan Goodjohn, Stephen Haines, Howard Hamilton, Sally Hanks, William Hennessy, Nic Hodges, Mark Hooper, Catherine Iannucci-Williams, Gwyn John, Dr. Ian Johnson, Susan Lloyd-Selby, Belinda Loveluck-Edwards, Julie Lynch-Wilson, Kevin Mahoney, Michael Morgan, Naomi Marshallsea, Jayne Norman, Helen Payne, Sandra Perkes, Ian Perry, Joanna Protheroe, Ruba Sivagnanam, Carys Stallard, Neil Thomas, Rhys Thomas, Steffan Wiliam, Margaret Wilkinson, Edward Williams, Mark Wilson a Nicholas Wood.

CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Dirprwy Faer y datganiad a ganlyn: “A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol”.

YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan y Cynghorwyr C.M. Cowpe, V.P. Driscoll ac R. Fisher.

DATGANIADAU O FUDDIANT –

Derbyniwyd y datganiadau buddiant canlynol:

Y Cynghorydd J. Aviet	Eitem Agenda Rhif 9 (c) – Cyllideb Ddrafft 2025/26 a Chynllun Ariannol Tymor Canolig 2025/26 i 2029/30. Datganodd y Cynghorydd Aviet fuddiant personol yn y mater gan ei bod yn denant i'r Cyngor, nid oedd ganddi fuddiant rhagfarnllyd o ystyried paragraff 19.3.3 (ii) (A) o God Ymddygiad y Cyngor..
-----------------------	--

Y Cyngorydd R.M. Birch	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Birch fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd I.R. Buckley	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Buckley fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd L. Burnett	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Burnett fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd S.J. Haines	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Haines fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd W.A. Hennessy	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Hennessy fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd N.P. Hodges	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Hodges fuddiant gan fod

	ei wraig yn gweithio i'r Adran Gwaith a Phensiynau ac y byddai'n aros yn y cyfarfod ac yn pleidleisio.
Y Cyngorydd K.P. Mahoney	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Mahoney fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd H.M. Payne	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Payne fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd J. Protheroe	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Protheroe fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd S. Sivagnanam	Eitem Agenda Rhif 9(f) – Canolfan Gymunedol Belle Vue – Parhad Dros Dro o Drefniadau Rheoli. Datganodd y Cyngorydd Sivagnanam fuddiant personol a rhagfarnllyd yn yr eitem fel Cadeirydd Pafiliwn Belle Vue, fodd bynnag, roedd wedi cael caniatâd gan y Pwyllgor Safonau i siarad a phleidleisio.
Y Cyngorydd S. Sivagnanam	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Sivagnanam fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.

Y Cyngorydd M.R. Wilkinson	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Wilkinson fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.
Y Cyngorydd M.R. Wilson	Eitem Agenda Rhif 10 – Cynnig: Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Llywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Personol (PIP). Datganodd y Cyngorydd Wilson fuddiant personol a rhagfarnllyd gan y gallai cysylltiad personol agos gael ei effeithio gan ganlyniad y papur gwyrdd.

COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Mawrth, 2025 fel cofnod cywir.

CYHOEDDIADAU –

(i) Gwnaeth y Maer y cyhoeddiad canlynol:

Rhannodd y Maer am amrywiaeth o weithgareddau yr oeddent wedi'u gwneud ers eu diweddariad diwethaf, gan gynnwys:

- Mynychu Cyngerdd a phantomeim bach yn Eglwys yr Holl Saint
- Cefnogi digwyddiad Coffa'r Holocaust yn Nheml Heddwch, lle roedd yn ysbrydoledig clywed tystiolaethau goroeswyr
- Mynychu agoriad arddangosfa yn Oriel Gelf Ganolog
- Cyfrannu at banel a drefnwyd gan Barry Pride yn clywed am brofiadau pobl LHDT+
- Cefnogi wythnos wyddoniaeth yn Ysgol Gynradd Colcot
- Mynychu digwyddiad a drefnwyd gan Prostate Cymru yng Nghadeirlan Llandaf, lle mae'r Maer yn annog pob dyn i sicrhau eu bod yn cael eu gwirio
- Beirniadu cystadleuaeth Boned Pasg yn Neuadd yr Arloeswyr, Ffrindiau a Chymdogion.

(ii) Gwnaeth yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu y cyhoeddiad canlynol:

Diolchodd yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu i drigolion Dyffryn Dwyreiniol, gan fod y casgliad plastig meddal a lansiwyd yn ddiweddar wedi

arwain at gasglu 2.4 tunnelli yn ei wythnos gyntaf, gan ragori ar unrhyw dargedau a osodwyd.

(iii) Gwnaeth y Prif Weithredwr y cyhoeddiad canlynol:

Rhannodd y Prif Weithredwr mai dyma oedd cyfarfod olaf y Cyngor i'r Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu, Karen Bowen, a oedd yn ymddeol ar ôl 44 mlynedd mewn gwasanaethau cyhoeddus, gan ddechrau yng Nghyngor Bro Morganwg ym mis Ebrill 2003 fel Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu cyn dod yn Brif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu, a chyflawni cyfnod fel Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD –

Cyflwynwyd y cwestiwn canlynol yn unol â'r protocol y cytunwyd arno gan y Cyngor ar 5 Mai, 2010.

(i) **Cwestiwn gan Mr. M. Gill**

Beth sy'n cael ei wneud i wella'r traffig yng Nghylchfan Croes Culverhouse? Mae llawer o drigolion yn yr ardaloedd wedi'u heffeithio yn yr ardal ac mae pryderon ynghylch mwy o dai yn cael eu hadeiladu heb gynllun i wella trafndiaeth yn yr ardal hon.

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod problemau capasiti priffyrdd yng nghylchfan Croes Culverhouse, yn enwedig yn ystod cyfnodau brig. Cyngor Dinas Caerdydd sy'n rheoli'r rhwydwaith yng Nghroes Culverhouse, o ystyried ei leoliad ar y ffin rhwng Caerdydd a Bro Morganwg.

Mae cynnig i adolygu'r rhwydwaith yn yr ardal hon, i gydnabod ei broblemau capasiti ac mae Cyngor Caerdydd yn gweithio ar y cyd â Thrafnidiaeth Cymru ar ymyrraeth drafnidiaeth arfaethedig sy'n anelu at ddarparu buddion lleol i'r rhai sy'n teithio yn yr ardal a'r cyffiniau.

Mae'r cynllun yn ei ddyddiau cynnar ac mae'n parhau i fod yn destun gwaith dylunio pellach, asesiad gwerth am arian (yn unol â Chanllawiau Asesu Trafnidiaeth Cymru, WeITAG), cyllid priodol a chyflawnadwyedd cyffredinol.

Byddwn hefyd yn cynghori bod llawer o astudiaethau wedi'u cynnal dros y blynyddoedd gan ymgynghorwyr gyda chyllid Llywodraeth Cymru i asesu capasiti'r rhwydwaith yn y lleoliad hwn ac i ystyried opsiynau posibl i leddfu tagfeydd, er nad yw'r un o'r gwaith hwn wedi arwain at unrhyw fesurau ffisegol i'r gyffordd ei hun.

Yn olaf, byddai angen i unrhyw gynigion ar gyfer datblygiad newydd asesu goblygiadau'r datblygiad hwnnw ar y rhwydwaith priffyrdd, gan ffurfio hyn yn ystyriaeth berthnasol bwysig wrth benderfynu ar unrhyw geisiadau am ganiatâd cynllunio.

ARGYMHELLION ARCHWILIO CYMRU AR GYFER LLYWODRAETHU'R GWASANAETH CYNLLUNIO – PROTOCOL CYNLLUNIO, CYLCH GORCHWYL Y PWYLLGOR CYNLLUNIO, A'R CYNLLUN DIRPRWYO DIWYGIEDIG (CYF) –

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddiol yr eitem, a oedd wedi'i chyfeirio at y Cyngor, fel dogfennaeth wedi'i diweddaru yn dilyn adolygiad Archwilio Cymru o'r Gwasanaethau Cynllunio ym mis Awst 2023. Nodasant fod yr adolygiad yn gadarnhaol ar y cyfan, ond bod argymhellion wedi'u gwneud ynghylch llywodraethu, gan gynnwys diweddaru'r Protocol Cynllunio, Cylch Gorchwyl y Pwyllgor a'r Cynllun Dirprwyo, gan fod y rhain yn ddogfennau pwysig sy'n rhoi eglurder a sicrwydd i ystod o randdeiliaid sy'n ymwneud â'r broses gynllunio..

Fe wnaethant rannu bod ymgynghori sylweddol wedi bod, gan gynnwys gyda'r Pwyllgor Cynllunio, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Pwyllgor Craffu Amgylchedd ac Adfywio a'r Fforwm Ymgynghorol ar Gydraddoldeb cyn i'r Cabinet eu cymeradwyo. Yn dilyn yr ymgynghoriad hwn, gwnaed mân newidiadau i'r dogfennau gan gynnwys diweddariadau iaith, ac y byddai angen ystyried ystyriaethau eraill fel amser siarad ymhellach yn y dyfodol yng nghyd-destun Cyfansoddiad y Cyngor.

PENDERFYNWYD –

(1) Yn dilyn ystyriaeth gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a'r Cabinet, y dylid cymeradwyo'r fersiynau diwygiedig o'r Protocol Cynllunio, y Cynllun Dirprwyo a'r Cylch Gorchwyl fel y'u cynhwysir yn yr agenda a'u cynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

(2) Y dylid diweddaru'r protocol os bydd newidiadau i Gyfansoddiad Bro Morganwg, megis y rhai sy'n ymwneud â siarad yn gyhoeddus, ymweliadau â safleoedd neu hyfforddiant gorfodol lle bo angen.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys y cyfeiriadau, y trafodaethau yn y cyfarfod a diweddaru Cyfansoddiad y Cyngor.

AIL-LUNIO CRAFFU (CYF) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i edrych ar weithredu cyfres o newidiadau i ddiwygio trefniadau Craffu presennol y Cyngor i gefnogi monitro canlyniadau'r Cynllun Corfforaethol. Rhannwyd bod y newidiadau hyn wedi bod yn cael eu datblygu ers mis Hydref ac wedi ymgynghori â nifer sylweddol o Aelodau trwy wahanol Bwyllgorau megis y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ac Adnoddau Corfforaethol. Dywedodd yr Arweinydd mai eu gobaith oedd y dylai pob un o'r 54 Aelod allu cyfrannu'n effeithiol at y penderfyniadau a wneir gan y Cyngor. Rhannwyd rhesymau dros newid hefyd, sef bod angen mwy o gyfleoedd i'r cyhoedd gymryd

rhan, gan nad oedd 60% yn teimlo eu bod yn gallu cyfrannu at benderfyniadau'r Cyngor, a bod angen i'r Cyngor ymateb i argymhellion gan Archwilio Cymru ac Asesiad y Panel Perfformiad.

Dywedodd yr Arweinydd fod oedi wedi digwydd i'r Cabinet gan ganiatáu amser ychwanegol i gyflwyno'r fersiwn derfynol, a'u bod am newid o 5 i 4 Pwyllgor Craffu i ganiatáu ffocws ar ganlyniadau ac nid meysydd gwasanaeth. Fe wnaethant hefyd rannu hanes Gorchwyl a Gorffen o fewn y Cyngor, gan gynnwys gwaith cadarnhaol ar dlodi mislif a lleoedd ysgol.

Yn olaf, fe wnaethant rannu bod angen eglurder pellach ar bwynt 22.1 yr adroddiad, gan y byddai meintiau'r Pwyllgorau yn 12 Aelod ar y Pwyllgor Craffu Dechrau'n Dda a'r Pwyllgor Craffu Byw'n Dda, gyda 13 Aelod ar y Pwyllgor Craffu Lle a'r Pwyllgor Craffu Adnoddau, oherwydd eu llwyth gwaith cynyddol o bosibl, ac y byddai cyfrifiadau cydbwysedd gwleidyddol yn cael eu dosbarthu i Arweinwyr Grŵp.

Dywedodd y Cyngorydd Dr. Johnson fod ymgynghori sylweddol wedi digwydd ynghylch y pwnc, a'u bod wedi bod yn rhan o'r broses drwy Gyfarfodydd Arweinwyr Grŵp a Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion y Pwyllgorau Craffu, ond nad oedd pwynt ymgynghori os nad gwrandao ar leihau nifer y Pwyllgorau Craffu o 5 i 4, gan nad oedd unrhyw dystiolaeth y byddai uno Pwyllgorau yn helpu i fynd i'r afael â phroblemau. Fe wnaethant rannu eu bod yn teimlo bod gormod o newidiadau ar yr un pryd, a fyddai'n gadael lle cyfyngedig i werthuso effaith unrhyw newidiadau, a mynegwyd pryder y gallai Aelodau beidio â gallu gweld y darlun mawr. Daethant i'r casgliad nad oedd hwn yn gynnig deniadol i Aelodau'r gwrthbleidiau, er gwaethaf cydnabod mai ymateb i Asesiad Perfformiad y Panel oedd hwn.

Rhannodd y Cyngorydd Carroll eu bod yn teimlo bod record y Cabinet yn annerbyniol, a bod gan y Cyngor system Cabinet Gweithredol a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i Aelodau'r wrthblaid a'r meinciau cefn eu dwyn i gyfrif trwy graffu llawn a phriodol. Teimlai y byddai cynigion yn arwain at ostyngiad mewn Craffu ac yn cynyddu llwyth gwaith Pwyllgorau a'i fod yn teimlo bod rôl Craffu yn cael ei drilio i faterion yn fanwl, a byddai'r trefniadau newydd yn lleihau hyn. Nododd y Cyngorydd Carroll na fyddai ei Grŵp yn gallu cefnogi'r newidiadau hyn, gan ei fod yn teimlo eu bod yn osgoi atebolrwydd, na fyddent yn gweithio, yn arwain at lai o Graffu a byddai perfformiad yn dirywio o ganlyniad, gan dderbyn bod methiannau yn y trefniadau presennol, fel y cyflwyniadau hir. Rhybuddiodd y Weinyddiaeth y byddent yn atebol yn y blwch pleidleisio ymhen 2 flynedd.

Cytunodd y Cyngorydd Godfrey ynghylch yr angen i ailwerthuso a gwella Craffu ond ni welodd y cyfiawnhad dros newid o 5 Pwyllgor Craffu i 4 Pwyllgor Craffu.

Nododd y Cyngorydd Goodjohn y byddai rôl y cyflwyniadau yn cael ei chyflawni yn ystod briffiau'r Aelodau fel rhan o'r trefniadau yn y dyfodol, a byddai cyfle i ymchwilio'n fanwl i bynciau allanol drwy Graffu Gorchwyl a Gorffen, a fyddai hefyd yn gyfle i gynnwys partneriaid allanol ac aelodau'r cyhoedd. Nodasant eu bod yn fodlon ar lwythi gwaith y Pwyllgor, a theimlent y byddai'r trefniadau newydd yn caniatáu i Aelodau'r meinciau cefn wneud eu gwaith a llunio cyfeiriad y Cyngor, a theimlent y gallai'r dull fod yn gynyddol effeithiol gan ei fod yn annog dull integredig o wneud gwaith mwy ystyrlon, gyda'r cyfle i fwy o bobl gymryd rhan.

Rhannodd y Cynghorydd Hodges eu profiad o'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar leoedd ysgol, a gymerodd lawer iawn o amser ac adnoddau i'w gwblhau a chyflwyno cyfres o argymhellion, y gwrthododd y Cabinet edrych arnynt ar y pryd, felly roeddent yn sinigaidd o'r Cabinet yn gwrandao ar argymhellion Gorchwyl a Gorffen. Fodd bynnag, roedd bron pob argymhelliad wedi'i weithredu ers hynny. Nodasant fod y Grŵp Gorchwyl a Gorffen hwn angen llawer iawn o fewnbwn gan staff, ysgolion a rhanddeiliaid ehangach, gyda llawer yn dibynnu ar amser ac argaeledd swyddogion. Dywedodd y Cynghorydd Hodges ymhellach ei fod yn teimlo y dylai'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen fod yn bersonol, ac y byddai'r ddadl yn well fel hyn yn hytrach nag yn rhithiol. Daethant i'r casgliad eu bod yn croesawu'r pwyslais ar Orchwyl a Gorffen, y gallent ddarparu rhestr bosibl o bynciau, ond nad oeddent yn cytuno â'r gostyngiad yn nifer y Pwyllgorau Craffu.

Rhannodd y Cynghorydd Wilson ei fod wedi cadeirio 2 grŵp Gorchwyl a Gorffen yn flaenorol, gan gynnwys ynghylch effaith y dreth ystafell wely (2012), a gyfarfu sawl gwaith, a gafodd ddylanwad allanol sylweddol ac a arweiniodd at newidiadau yn y Polisi Taliadau Tai Dewisol. Roeddent yn cydnabod y byddai Gorchwyl a Gorffen yn gyfle i dynnu gwleidyddiaeth allan o'r sefyllfa a chanolbwyntio ar drigolion. Croesawodd y Cynghorydd Wilson hefyd y symudiad i gyflwyno Craffu cyn y Cabinet a chredai fod y symudiad i 4 Pwyllgor yn cefnogi Cynllun Corfforaethol newydd y Cyngor.

Mynegodd y Cynghorydd Birch eu bod yn teimlo y byddai Aelodau'r gwrthbleidiau'n gwrthwynebu unrhyw newidiadau, ac y gallai gwaith Gorchwyl a Gorffen fod yn ddefnyddiol iawn, gan rannu enghreifftiau o sut mae Cyrff Llywodraethu Ysgolion yn dal i ddefnyddio adnoddau o ddarn blaenorol o waith. Roeddent yn adlewyrchu parodrwydd yr Aelodau ar gyfer cyfarfodydd, ac yn teimlo ei bod yn amlwg nad oedd pobl wedi darllen papurau, sy'n golygu bod cyflwyniadau'n ddefnyddiol wrth ganiatáu lle i ennill dealltwriaeth bellach. Roeddent hefyd yn cydnabod gwerth trefniadau hybrid a dywedasant fod angen i ystod o Aelodau gyfrannu at bolisi, a bod y newidiadau'n ceisio addasu ffyrdd o weithio i fod yn fwyfwy effeithiol ac effeithlon, gan gynnwys cymaint o bobl â phosibl.

Rhannodd y Cynghorydd John eu bod wedi cael eu hethol yn ystod y newidiadau o system Bwyllgor i system Weithredol a rhannodd sut yr arferai Aelodau gymryd rhan mewn Craffu yn flaenorol. Dywedodd ei fod yn teimlo bod y broses "Galw i Mewn" yno i'w defnyddio gan Aelodau ac nad oedd yn cael ei defnyddio'n ddigonol ar hyn o bryd. Daeth i'r casgliad y dylai pob Aelod roi cynnig ar y newidiadau, bod angen i bawb gymryd rhan, bod 4 Pwyllgor Craffu wedi bod yn hytrach na 5 o'r blaen, a dylid ystyried a fyddai'n digwydd yn bersonol neu'n rhithwir.

Cynigiodd y Cynghorydd Haines y dylai pob Cadeirydd Craffu fod o grwpiau'r gwrthbleidiau, a dywedwyd wrthynt nad oedd hyn yn bosibl oherwydd y gofynion statudol fel rhan o'r Mesur Llywodraeth Leol.

Rhannodd y Cynghorydd Ernest eu bod yn Aelod yn ystod y system Bwyllgorau a myfyriodd y gallai Gorchwyl a Gorffen fod yn gyfwerth â Phwyllgorau Dethol Seneddol, lle gallai holi pobl yn ddwfn ac annog newidiadau. Fodd bynnag,

mynegwyd pryder ganddynt ynghylch gallu Swyddogion Gwasanaethau Democrataidd i gefnogi'r gwaith hwn.

Daeth y Cynghorydd Burnett i'r casgliad a gofyn i'r Aelodau ganolbwyntio ar yr hyn oedd yn bosibl, yn hytrach na chanolbwyntio ar pam na fyddai'n gweithio a rhannodd fod y newidiadau'n cael eu gwneud gan mai dim ond 20% o eitemau oedd yn arwain at graffu cadarn ar hyn o bryd, y dylid ystyried eitemau cyflwyniad/gwybodaeth gan ddefnyddio'r broses frifio, a bod nodi eitemau y mae angen eu hatal, gan gydnabod na ddylai'r Cabinet fod yn gwneud hyn gan fod y Cabinet a'r Craffu yn cael eu tagu'n ddiangen. Yn olaf, rhannasant fod cyfethol yn cael ei archwilio gan ei fod yn angenrheidiol i ddeall profiadau bywyd a bod angen i'r Cyngor i drigolion deimlo eu bod wedi cael effaith.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig fel a ganlyn:

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Millie Collins		√	
Pamela Drake	√		
Anthony Ernest		√	

Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks	√		
William Hennessy		√	
Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Dr. Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	
Michael Morgan	√		
Naomi Marshallsea	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry			√
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		

Neil Thomas	√		
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
CYFANSWM	29	18	1

Yn dilyn y Bleidlais Gofnodedig fe'i

PENDERFYNWYD –

- (1) Bod y newidiadau arfaethedig i drefniadau Craffu yn cael eu cymeradwyo
- (2) Bod y polisiâu a nodwyd (Atodiad D i'r adroddiad) yn cael eu cytuno a'u diweddaru i adlewyrchu unrhyw newidiadau yn nhrefniadau Craffu a oedd yn cydymffurfio â deddfwriaeth a chanllawiau statudol.
- (3) Bod calendr y cyfarfodydd (Atodiad E) yn cael ei ddiweddaru i roi effaith i newidiadau yn nhrefniadau Craffu.
- (4) Y dylid cymeradwyo ymrwymiad i adolygu gweithrediad unrhyw drefniadau arfaethedig ar ôl tua 12 mis o weithredu er mwyn sicrhau bod y canlyniadau dymunol o'r Craffu Ail-lunio yn cael eu cyflawni ac i ystyried unrhyw welliannau y gallai fod eu hangen.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1-4) Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

DIWYGIADAU I GYFANSODDIAD Y CYNGOR (SM/PGCD) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad, a oedd yn cyflwyno'r newidiadau Cyfansoddiadol sydd eu hangen i alluogi'r newidiadau Craffu i ddigwydd. Ochr yn ochr â hyn, fe wnaethant drafod yr angen i gael gwared ar alwadau gan nad oedd angen hyn mwyach o hyn ymlaen gan fod hyn yn arfer ac yn arferol a gellid ei gofnodi drwy ddatrysiaid cyfarfodydd digidol y Cyngor.

Derbyniodd y Cynghorydd Dr. Johnson y newidiadau Cyfansoddiadol oedd eu hangen i gefnogi'r trefniadau Craffu, ond roedd yn poeni ynghylch newidiadau i'r

galwad gofrestr gan mai dyma'r unig ffordd y byddai Cynghorwyr a'r cyhoedd yn gwybod pwy oedd yn bresennol, ac roedd y tryloywder hwn yn bwysig, er gwaethaf cydnabod bod rhwystredigaethau o fewn y broses. Fe wnaethant hefyd rannu ei bod yn gliriach pan oedd pawb mewn ystafell. Daethant i'r casgliad eu bod yn cytuno ynghylch yr angen i edrych ar alwad gofrestr mewn cyfarfodydd Arbennig a gofyn am ailystyried hyn.

Nododd y Cynghorydd Carroll eu bod yn rhannu pryderon y Cynghorydd Johnson ac yn cydnabod, er mai ef oedd yr Aelod cyntaf i alw am effeithlonrwydd, fod galwad gofrestr yn bwysig mewn oes pan nad yw pawb yn cymryd rhan, a bod tryloywder yn bwysig.

Rhannodd y Cynghorydd Haines nodyn atgoffa i bob Cynghorydd nad oedd clicio ar ddolen yn profi presenoldeb a chredai y byddai galwad gofrestr yn dda i aelodau'r cyhoedd wybod bod yr Aelodau yno.

Dywedodd y Cynghorydd Goodjohn fod angen i Aelodau ddatgan buddiannau o hyd, a bod modd gweld presenoldeb o hyd drwy'r cofnodion a'r system bleidleisio, ac y dylid cael gwared ar ddulliau hynafol.

Rhannodd y Cynghorydd Hodges nad oedd yn bosibl gweld pryd roedd pobl ar-lein pan oeddent yn diffodd y camera a'r sain, a gofynnodd beth oedd aelodau'r cyhoedd yn ei weld, a chredai y gallai fod ateb TG o bosibl.

Myfyriodd y Cynghorydd Wilson mai'r Cyngor oedd yr unig gyfarfod lle'r oedd galwadau'n cael eu gwneud, y gellid gweld presenoldeb drwy'r cofnodion a gallai Aelodau ddweud rhywbeth mewn cyfarfod os oeddent yn poeni am fod yn weladwy.

Awgrymodd y Cynghorydd Dr. Johnson welliant y dylid cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad, heb gynnwys y newidiadau i'r galwadau.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig ar y Cynnig Diwygiedig fel a ganlyn:

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet		√	
Gareth Ball		√	
Rhiannon Birch		√	
Bronwen Brooks		√	
Gillian Bruce	√		
Ian Buckley		√	

Lis Burnett		√	
Samantha Campbell	√		
George Carroll	√		
Christine Cave	√		
Charles Champion	√		
Janice Charles	√		
Millie Collins	√		
Pamela Drake		√	
Anthony Ernest	√		
Russell Godfrey			√
Emma Goodjohn		√	
Ewan Goodjohn		√	
Stephen Haines	√		
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks		√	
William Hennessy	√		
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams		√	
Gwyn John		√	
Dr. Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby		√	
Belinda Loveluck-Edwards		√	
Julie Lynch-Wilson		√	
Kevin Mahoney		√	

Michael Morgan		√	
Naomi Marshallsea		√	
Jayne Norman			√
Helen Payne		√	
Elliot Penn		√	
Sandra Perkes		√	
Ian Perry	√		
Joanna Protheroe		√	
Ruba Sivagnanam		√	
Carys Stallard		√	
Neil Thomas		√	
Rhys Thomas	√		
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson		√	
Eddie Williams		√	
Mark Wilson		√	
Nicholas Wood	√		
CYFANSWM	19	28	2

Nododd y Cynghorydd Morgan eu bod yn teimlo bod y syniad o Gynghorwyr yn “esgus” bod mewn cyfarfod yn hurt.

Cwestiynodd y Cynghorydd Carroll y polisi Cyfarfodydd Aml-Leoliad, a'r hyn yr oedd aelodau'r cyhoedd yn gallu ei weld i gadarnhau bod pobl yn bresennol.

Mynegodd yr Arweinydd bryder ynghylch y neges nad oedd yr Aelodau'n ymrwymedig nac yn ethnig.

Mynegodd y Cynghorydd Cave fod angen i aelodau'r cyhoedd wybod pwy oedd yno heb aros am gofnodion, a'i bod yn anodd gweld yn gyson pwy oedd yn bresennol mewn cyfarfod.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig ar y Cynnig Sylweddol fel a ganlyn:

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Millie Collins		√	
Pamela Drake	√		
Anthony Ernest		√	
Russell Godfrey			√
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks	√		
William Hennessy		√	

Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Dr. Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	
Michael Morgan	√		
Naomi Marshallsea	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry			√
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		

Nicholas Wood		√	
CYFANSWM	30	17	2

Yn dilyn y Bleidlais Gofnodedig, fe'i

PENDERFYNWYD – Y dylid cytuno ar y gwelliannau i Gyfansoddiad y Cyngor fel y'u manylir ym mharagraffau 2.1 i 2.8 o'r adroddiad a bod Cyfansoddiad y Cyngor yn cael ei ddiwygio yn unol â hynny.

Rheswm dros y penderfyniad

Diweddarau'r Cyfansoddiad i adlewyrchu newidiadau'r Cyngor yn ei ddull o Graffu ac i sicrhau bod y Cyngor yn mabwysiadu dull cadarn o lywodraethu da.

ENWEBU MAER ETHOLEDIG A DIRPRWY FAER ETHOLEDIG AR GYFER BLWYDDYN GYNGOR 2025/26 –

Roedd yr adroddiad yn gofyn am enwebiad gan y Cyngor ar gyfer swyddi Maer Etholedig a Dirprwy Faer Etholedig ar gyfer blwyddyn y Fwrdeistref 2024/25.

Enwebwyd y Cynghorydd Marshallsea gan y Cynghorydd Loveluck-Edwards, ac enwebwyd y Cynghorydd Godfrey gan y Cynghorydd Carroll ar gyfer swydd y Maer Etholedig.

Enwebwyd y Cynghorydd Stallard gan y Cynghorydd Stallard ar gyfer swydd y Dirprwy Faer Etholedig.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig ar yr Enwebiadau fel a ganlyn:

Pleidleisiwch dros y Cynghorydd Marshallsea

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		

Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll		√	
Christine Cave		√	
Charles Champion		√	
Janice Charles		√	
Millie Collins	√		
Pamela Drake	√		
Anthony Ernest			√
Russell Godfrey		√	
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines		√	
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks	√		
William Hennessy		√	
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Dr. Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	

Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry	√		
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas		√	
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
CYFANSWM	37	11	1

Pleidleisiwch dros y Cynghorydd Godfrey

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey		√	
Julie Aviet		√	
Gareth Ball		√	
Rhiannon Birch		√	

Bronwen Brooks		√	
Gillian Bruce	√		
Ian Buckley		√	
Lis Burnett		√	
Samantha Campbell		√	
George Carroll	√		
Christine Cave	√		
Charles Champion	√		
Janice Charles	√		
Millie Collins		√	
Pamela Drake		√	
Anthony Ernest	√		
Russell Godfrey	√		
Emma Goodjohn		√	
Ewan Goodjohn		√	
Stephen Haines	√		
Howard Hamilton		√	
Sally Hanks		√	
William Hennessy	√		
Nic Hodges		√	
Mark Hooper		√	
Catherine Iannucci-Williams		√	
Gwyn John		√	
Dr. Ian Johnson		√	
Susan Lloyd-Selby		√	

Belinda Loveluck-Edwards		√	
Julie Lynch-Wilson		√	
Kevin Mahoney		√	
Michael Morgan		√	
Naomi Marshallsea		√	
Jayne Norman		√	
Helen Payne		√	
Elliott Penn			√
Sandra Perkes		√	
Ian Perry			√
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam		√	
Carys Stallard		√	
Neil Thomas		√	
Rhys Thomas	√		
Steffan Wiliam		√	
Margaret Wilkinson		√	
Eddie Williams		√	
Mark Wilson		√	
Nicholas Wood	√		
CYFANSWM	12	35	2

Pleidleisiwch dros y Cynghorydd Stallard

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		

Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Gillian Bruce		√	
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll	√		
Christine Cave			√
Charles Champion		√	
Janice Charles	√		
Millie Collins	√		
Pamela Drake	√		
Anthony Ernest	√		
Russell Godfrey			√
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines	√		
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks	√		
William Hennessy	√		
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		

Gwyn John	√		
Dr. Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney		√	
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliott Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry	√		
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood		√	
CYFANSWM	42	4	2

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid enwebu'r Cynghorydd Naomi Marshallsea i'w hethol yn Faer yn y Cyfarfod Blynyddol a gynhelir ar 7fed Mai, 2025 a bod y Cadeirydd yn defnyddio arddull y Maer neu'r Maer.

(2) Y dylid enwebu'r Cynghorydd Carys Stallard i'w hethol yn Ddirprwy Faer yn y Cyfarfod Blynyddol.

Rheswm dros y penderfyniadau

(1&2) Penodi i'r swyddi fel yr amlinellir yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

STRATEGAETH GYFALAF A RHAGLEN FUDDSODDI 2025/26 I 2029/30 (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C281, 6 Mawrth, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS A BUDDSODDI 2025/26 A DIWEDDARIAD AR GYFER 2024/25 (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C282, 6 Mawrth, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

CYLLIDEB REFENIW DDRAFFT 2025/26 A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2025/26 I 2029/30 (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C283, 6 Mawrth, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

Y FRO 2030 - CYNLLUN CORFFORAETHOL DRAFFT BRO MORGANNWG 2025-30 (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C284, 6 Mawrth, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

ADNEWYDDU CONTRACTAU GOFAL PLANT A GOMISIYNIR GAN DECHRAU'N DEG (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C301, 20 Mawrth, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

CANOLFAN GYMUNEDOL BELLE VUE – PARHAD TREFNIADAU RHEOLI DROS DRO (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C303, 20 Mawrth, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

AIL-LUNIO CRAFFU (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C314, 10 Ebrill, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

CYTUNDEB FFRAMWAITH AR GYFER CONTRACTWYR ADDASU I'R ANABL (CYF) –

PENDERFYNWYD – Nodi'r defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys (Cofnod Cabinet Rhif C319, 10 Ebrill, 2025 (fel y nodir yn Adran 15.14.2(ii) o Gyfansoddiad y Cyngor).

Rheswm dros y penderfyniad

Mae adrodd ar y defnydd o'r Weithdrefn Penderfyniad Brys yn un o ofynion Cyfansoddiad y Cyngor.

YSTYRIED Y RHYBUDD O GYNNIG A GANLYN [A GYFLWYNWYD GAN Y CYNGHORWYR DR. I.J. JOHNSON A M.J. HOOPER] –

Trafodwyd yr Hysbysiad o Gynnig isod, a gynigiwyd gan y Cynghorydd Dr. Johnson ac a eiliwyd gan y Cynghorydd Hooper yn y cyfarfod.

“Gwrthwynebiad i Doriadau Arfaethedig Gan Lywodraeth Y Du i Daliadau Annibyniaeth Bersonol (DAB)

Mae'r Cyngor hwn yn nodi'r toriadau arfaethedig gan Lywodraeth y DU i Daliadau Annibyniaeth Bersonol (DAB).

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod DAB yn fudd-dâl a delir i ddiwallu'r anghenion cynyddol sy'n gysylltiedig ag anabledd, y bydd newidiadau cymhwysedd arfaethedig yn golygu y bydd llawer o dderbynwyr presennol (a darpar dderbynwyr yn y dyfodol) yn colli allan, bod pobl anabl yn fwy tebygol o fod mewn tlodi na phobl nad ydynt yn anabl a bod gan Gymru'r gyfran uchaf o hawlwyd DAB.

Mae'r Cyngor yn cydnabod ymhellach bwysigrwydd trechu tlodi fel rhan graidd o Gynllun Corfforaethol Bro 2030 a bod y cynigion hyn gan Lywodraeth y DU yn tanseilio ein gwaith i leihau tlodi yn ein cymunedau.

Mae'r Cyngor felly yn gwrthwynebu'r toriadau hyn a bydd yn ysgrifennu at y Prif Weinidog, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau a'r Prif Weinidog i wneud yn glir ein gwrthwynebiad i'r cynigion hyn.”

Cododd y Cynghorydd Dr. Johnson nad oedd unrhyw asesiad wedi bod o'r newid arfaethedig yng Nghymru, ac y byddai'n debygol o gael effaith ddifrifol o fewn 4 o 10 o'r ardaloedd yr effeithir arnynt waethaf yng Nghymru. Maent hefyd yn adlewyrchu bod Y Fro 2030 yn canolbwyntio ar gefnogi pobl sy'n agored i niwed. Dywedon nhw

fod Taliad Annibyniaeth Bersonol yn gymorth ychwanegol, a byddai newidiadau i'r trothwy yn effeithio ar nifer sylweddol o bobl yng Nghymru ar draws pob oedran, yn enwedig trigolion yn ei ward, lle roedd ACEHI ymhlith y 10% mwyaf difreintiedig, a byddai unrhyw newidiadau yn gyrru hyn i'r cyfeiriad anghywir.

Dywedodd y Cyngorydd Hooper fod y papur gwyrdd yn targedu pobl ag anghenion uwch, a rhannodd fod Taliad Annibyniaeth Bersonol yn system sy'n seiliedig ar bwyntiau, yn seiliedig ar gyfuniad o gyflyrau iechyd corfforol a meddyliol, a bod y rheol pedwar pwynt yn effeithio'n anghymesur ar y rhai ag anghenion cynyddol gymhleth, gyda honiadau i'r llall yn gamarweiniol.

Mynegodd y Cyngorydd Loveluck-Edwards gefnogaeth i'r Cynnig a chynigiodd Ddiwygiad i ddileu'r paragraff olaf; "Mae'r Cyngor felly yn gwrthwynebu'r toriadau hyn a bydd yn ysgrifennu at y Prif Weinidog, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau a'r Prif Weinidog i wneud yn glir ein gwrthwynebiad i'r cynigion hyn", ac yn lle hynny "Bydd y Cyngor felly'n cyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad Papur Gwyrdd Llwybrau at Waith: Diwygio Budd-daliadau a Chymorth i Gael Prydain i Weithio, gan wrthwynebu'r toriadau arfaethedig, gan ddadlau y dylid diffinio'r cymorth a amlinellir yn glir, ei chyd-gynhyrchu a'i gweithredu cyn unrhyw newidiadau i daliadau budd-daliadau, ac nad yw'r un o'r newidiadau arfaethedig hyn yn cynnwys toriadau i fudd-daliadau'r rhai sydd fwyaf agored i niwed.". Roedden nhw'n rhannu eu bod yn teimlo bod y Diwygiad yn ceisio cryfhau sefyllfa a rhannu ymateb ffurfiol, a bod y rhan fwyaf yn y Cyngor yn gwerthfawrogi gwahaniaeth rhwng cefnogi pobl i mewn i waith yn erbyn y rhai nad oeddent yn gallu gweithio.

Dywedodd y Cyngorydd Goodjohn fod angen y gostyngiad mewn taliadau i'r rhai mwyaf agored i niwed, a'r angen i wneud eu llais yn cael ei glywed fel rhan o'r ymgynghoriad, ac roedd yn teimlo bod angen diwygio'r system fudd-daliadau i drin pobl ag urddas, sy'n golygu bod angen i'r ymateb i'r ymgynghoriad fod mor gryf â phosibl.

Rhannodd y Cyngorydd Collins ei fod yn mynd i effeithio ar bawb yn yr ystafell, gan gynnwys etholwyr a oedd yn hawlio'r budd-dal hwn. Roedden nhw hefyd yn adlewyrchu y gallai gofalwyr di-dâl gael mwy o broblemau, gan effeithio ar y gofalwr a'r gofal amdanynt.

Dywedodd y Cyngorydd John fod pobl yn aros am amser hir am Daliadau Annibyniaeth Bersonol, ac y gallai oedi fod am fisoedd, gan ddod i ben mewn cyfandaliad a allai fod yn anodd ei reoli.

Roedd y Cyngorydd Lloyd-Selby yn gobeithio y byddai heno yn enghraifft o sut y gallai'r Cyngor weithio'n drawsbleidiol i gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed a sicrhau bod pryderon ar y cyd yn cael eu codi.

Mynegodd y Cyngorydd Carroll eu bod yn rhannu nifer o'r teimladau a godwyd, ond roedd yn pryderu eu bod yn sefydlu cynsail o faterion nad oedd ganddynt unrhyw reolaeth ohonynt yn erbyn y rhai y gallent effeithio arnynt, fel biniau sbwriel a materion sy'n effeithio ar y gymuned.

Atgoffodd y Cynghorydd Hodges yr Aelodau fod llawer o hawlwyd Taliad Annibyniaeth Bersonol yn gweithio, ac roedd y taliad yn eu galluogi i fod yn y gwaith. Fe wnaethant hefyd fyfyrion ar yr effaith bosibl i'r economi ehangach, a allai fod yn sylweddol.

Roedd y Cynghorydd Perry yn credu bod angen canolbwyntio ar gefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed, a bod angen newid yn y naratif ynghylch y stigma sy'n gysylltiedig â budd-daliadau. Fe wnaethant hefyd sôn am ofalwyr di-dâl, myfyrwyr a gwirfoddolwyr, yr oeddent yn dibynnu arnynt i ymgymryd â gwaith, ac roedd yn amlwg bod anghydraddoldeb cyfoeth yn cynyddu.

Derbyniodd y Cynghorydd Dr. Johnson y Diwygiad a phwysleisiodd effaith y newidiadau ar bobl Bro Morgannwg, gan effeithio ar deuluoedd a chymdeithas ehangach, gan sicrhau bod gan drigolion lais teg. Rhannwyd y byddai hyn yn effeithio'n uniongyrchol ar y Cyngor, megis costau gofal cymdeithasol cynyddol, a sefydliadau fel Cyngor ar Bopeth, a oedd yn brys iawn yn cefnogi pobl gyda chymorth dyled. Roedden nhw hefyd yn teimlo bod y Cynnig hwn yn rhoi modd i'r Cyngor ymateb i'r papur gwyrdd.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig ar y Cynnig Diwygiedig fel a ganlyn:

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch *			
Bronwen Brooks	√		
Ian Buckley *			
Lis Burnett *			
Samantha Campbell	√		
George Carroll			√
Christine Cave			√
Charles Champion			√
Janice Charles			√
Millie Collins	√		

Pamela Drake	√		
Anthony Ernest			√
Russell Godfrey			√
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines *			
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks	√		
William Hennessy *			
Nic Hodges	√		
Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Dr. Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney *			
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne *			
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry	√		

Joanna Protheroe *			
Ruba Sivagnanam *			
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas			√
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson *			
Eddie Williams	√		
Mark Wilson *			
Nicholas Wood			√
CYFANSWM	29		8

Wedi i'r bleidlais gael ei chario, fe'i

PENDERFYNWYD – Felly bydd y Cyngor yn cyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad Papur Gwyrdd Llwybrau i Waith: Diwygio Budd-daliadau a Chymorth i Gael Prydain i Weithio sy'n gwrthwynebu'r toriadau arfaethedig, gan ddadlau y dylid diffinio'r gefnogaeth a amlinellir yn glir, ei chyd-gynhyrchu a'i gweithredu cyn unrhyw newidiadau i daliadau budd-daliadau ac nad yw'r un o'r newidiadau arfaethedig hyn yn cynnwys toriadau i fudd-daliadau'r rhai mwyaf agored i niwed.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried y drafodaeth a'r ddadl yn y cyfarfod.

D.S. * Ar ôl datgan buddiant yn yr eitem hon, nid oedd y Cynghorwyr Birch, Buckley, Burnett, Haines, Hennessy, Mahoney, Payne, Protheroe, Sivagnanam, Wilkinson a Wilson yn bresennol pan ystyriwyd yr eitem hon.

YSTYRIED Y RHYBUDD O GYNNIG A GANLYN [A GYFLWYNWYD GAN Y CYNGHORWYR C. STALLARD AC E.J. GOODJOHN] –

Trafodwyd yr Hysbysiad o Gynnig isod, a gynigiwyd gan y Cynghorydd Stallard ac a eiliwyd gan y Cynghorydd Goodjohn yn y cyfarfod.

“Gwaharddiad Gwirfoddol ar Werthu a Defnyddio “Flying Rings” ledled Bro Morgannwg

Mae'r Cyngor hwn yn cydnabod bod y teganau plastig "Flying Rings", sy'n cael eu gwerthu at ddefnydd hamdden ar draethau yn bennaf, yn achosi niwed diangen i famaliaid morol, yn benodol morloi, pan fyddant yn cael eu gwaredu.

Mae'r Cyngor hwn yn nodi nad yw frisbis "solet" traddodiadol yn cyflwyno'r un bygythiad am nad ydynt yn gallu mynd yn sownd o amgylch gyddfau'r anifeiliaid; mae rhai siopau ym Mro Morgannwg yn ogystal â rhai siopau cadwyn eisoes wedi penderfynu rhoi'r gorau i werthu "Flying Rings".

Mae'r Cyngor hwn yn cymeradwyo Awdurdodau Lleol eraill am fabwysiadu Gwaharddiad Gwirfoddol tebyg.

Mae'r Cyngor hwn hefyd yn nodi bod llygredd plastig yn fater byd-eang ac mae unrhyw gamau i leihau llygredd plastig yn gadarnhaol: nid yw plastig yn ein moroedd yn diflannu.

Mae'r Cyngor hwn felly yn penderfynu'r canlynol:

1. *Hyrwyddo Gwaharddiad Gwirfoddol ar werthu "Flying Rings", gan annog siopau i werthu dewisiadau amgen yn lle hynny ac atal y defnydd o "Flying Rings".*
2. *Ysgrifennu at Lywodraeth Cymru a'r DU i gefnogi'r gwaharddiad.*
3. *Hyrwyddo'r ymgyrch trwy ei sianeli cyfryngau fel bod y cyhoedd ac ymwelwyr â'n harfordir hefyd yn cefnogi'r cam gweithredu."*

Dywedodd y Cynghorydd Stallard fod yr ymgyrch hon, i ymgyrchu yn erbyn gwerthu cylchoedd hedfan a ystyriwyd yn dafladwy ac a gollwyd yn aml ar y môr, wedi'i rhannu gyda Fforwm Arfordirol y Fro. Fe wnaethant adlewyrchu y gallai hyn arwain at anafiadau ac arwain at fwy o gostau adsefydlu ac yn ceisio annog ymwelwyr i ymatal rhag prynu cynhyrchion tafladwy a dewis ffrisbis traddodiadol yn lle.

Roedden nhw'n rhannu eu bod eisoes wedi siarad â busnesau yn y Barri ac Aberogwr, ac roedd hynny'n barod, roedd eraill yn edrych i mewn, ochr yn ochr â defnyddio deunyddiau hyrwyddo yn eu siopau, a bod Cyngorau eraill wedi cymryd camau tebyg ac yr hoffent i Fro Morgannwg wneud hynny.

Cytunodd y Cynghorydd William fod hwn yn gynnig pwysig, ond nad oedd gan y Cyngor unrhyw bwerau i orfodi'r gwaharddiad, ac efallai na fydd gwaharddiad gwirfoddol yn cyflawni llawer. Roedden nhw'n croesawu'r ymgysylltiad â busnesau, gan fod ewyllys da wedi colli yn dilyn cynigion i ddiwygio ffioedd parcio ceir a bod angen deialog ystyrlon. Fe wnaethant hefyd adlewyrchu, er bod hyn yn fan cychwyn cadarnhaol wrth fynd i'r afael â gwastraff ar draethau, roedd angen ystyried gwydr a deunyddiau eraill wedi'u taflu, ac ymchwilio i ddichonoldeb bagiau casglu gwastraff. Yn y diwedd, awgrymwyd bod is-ddeddfau ar waith i gefnogi'r gwaith hwn ymhellach, ac y gallai hyn fod yn ddarn o waith Gorchwyl a Gorffen i Bwyllgor Craffu ei ystyried.

Dywedodd y Cynghorydd Morgan fod y dyfeisiau hyn yn fygythiad ofnadwy i fywyd gwyllt, ac nad oeddent yn arnofio yn y môr, ac er nad oedd y Cyngor yn gallu gorfodi gweithredu, gallai dynnu sylw'r cyhoedd at y mater.

Mynegodd y Cynghorydd Marshallsea gefnogaeth gan fod argyfwng bioamrywiaeth ac angen cefnogi bywyd gwyllt. Fe wnaethant hefyd fyfyrion ar ddull tebyg yr oeddent wedi'i weld yn Aberteifi, lle roedd yr effaith yn weladwy.

Mynegodd y Cynghorydd Perry syndod nad oedd y cylchoedd hyn wedi'u gwahardd, a bod llawer o gynhyrchion yn effeithio ar sbwriel, tipio anghyfreithlon a bioamrywiaeth, a bod angen i'r Cyngor gyfleu'r neges o amgylch yr argyfwng bioamrywiaeth, wrth hefyd ystyried effeithiau planedol mwy fel Teithio Llesol.

Rhannodd y Cynghorydd Goodjohn ei bod hi a'r Cynghorydd Stallard wedi cerdded yr Arfordir Treftadaeth y llynedd ar gyfer elusen ac yn cydnabod yr angen i ddiogelu'r arfordir a newid ymwybyddiaeth y cyhoedd, gan hefyd obeithio y byddai busnesau y tu hwnt i'r Barri ac Aberogwr yn dilyn eu hesiampl.

Cytunodd y Cynghorydd Wilson ynghylch yr angen i leihau faint o blastig mewn cymdeithas yn gyffredinol a bod y Cyngor wedi datgan Argyfwng Natur, ac roedd angen cefnogi gwella bioamrywiaeth.

Cytunodd y Cynghorydd Dr. Johnson fod bioamrywiaeth yn bwysig i bawb ac roedd yn rhan o'r hyn oedd yn dda am yr ardal leol. Fe wnaethant gynnig Diwygiad "Bod y Cyngor yn sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen i edrych ar bwerau sydd gennym fel Cyngor i ddylanwadu ar y defnydd o blastig o amgylch traethau".

Cwestiynodd yr Arweinydd hyn gan y dylai Pwyllgorau Craffu fod yn hunanbenderfynol, ac ailystyriwyd y Diwygiad gan y Maer i "Mae'r Cyngor yn argymhell sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen i edrych ar y pwerau sydd gennym fel Cyngor i hyrwyddo'r is-ddeddfau mewn perthynas â mater "cylchoedd hedfan".

Dywedodd y Cynghorydd Carroll ei fod yn credu mewn cadwraeth, ac yn cydnabod bod cyfyngu ar wastraff yn bwysig, tra hefyd yn rhannu pryderon ynghylch rôl masnachwyr, y mae angen i'r Cyngor ymgysylltu'n briodol â nhw a gwrandio arnynt. Roedden nhw'n teimlo y gallai gwaith Gorchwyl a Gorffen ymgynghori ac ymgysylltu â masnachwyr, gan ei bod yn bwysig dod â nhw ar y daith.

Rhannodd y Cynghorydd Payne fod Cyngorau Tref a Chymuned eisoes yn gwneud llawer o waith i gefnogi'r gostyngiad mewn gwastraff plastig a llygredd.

Soniodd y Cynghorydd Collins ei bod yn ymddangos bod pawb yn hapus i gefnogi a bod angen hyrwyddo ac ymwybyddiaeth y cyhoedd, gan fod amrywiaeth o ddeisebau ar-lein wedi derbyn ymatebion isel gan y cyhoedd, sy'n golygu bod gan y Cyngor rôl wrth ddod â'r mater i sylw'r cyhoedd.

Roedd y Cynghorydd Thomas yn cydnabod bod y cylchoedd yn berygl i anifeiliaid morol, ond roedd pryderon ynglŷn â'r cynnig Gorchwyl a Gorffen, ac ni ddylai Cyngor gyfarwyddo hyn.

Cytunodd y Cynghorydd Stallard fod hwn yn gam cyntaf bach a'i fod yn gobeithio annog pawb i feddwl am blastig ac annog pobl i feddwl yn wahanol wrth symud ymlaen.

Cynhaliwyd Pleidlais Gofnodedig ar y Cynnig Diwygiedig fel a ganlyn:

Aelodau	Canys	Yn Erbyn	Ymatal
Anne Asbrey	√		
Julie Aviet	√		
Gareth Ball	√		
Rhiannon Birch	√		
Bronwen Brooks	√		
Ian Buckley	√		
Lis Burnett	√		
Samantha Campbell	√		
George Carroll	√		
Christine Cave	√		
Charles Champion	√		
Janice Charles	√		
Millie Collins	√		
Pamela Drake	√		
Anthony Ernest	√		
Russell Godfrey	√		
Emma Goodjohn	√		
Ewan Goodjohn	√		
Stephen Haines	√		
Howard Hamilton	√		
Sally Hanks	√		
William Hennessy	√		
Nic Hodges	√		

Mark Hooper	√		
Catherine Iannucci-Williams	√		
Gwyn John	√		
Dr. Ian Johnson	√		
Susan Lloyd-Selby	√		
Belinda Loveluck-Edwards	√		
Julie Lynch-Wilson	√		
Kevin Mahoney	√		
Naomi Marshallsea	√		
Michael Morgan	√		
Jayne Norman	√		
Helen Payne	√		
Elliot Penn	√		
Sandra Perkes	√		
Ian Perry	√		
Joanna Protheroe	√		
Ruba Sivagnanam	√		
Carys Stallard	√		
Neil Thomas	√		
Rhys Thomas	√		
Steffan Wiliam	√		
Margaret Wilkinson	√		
Eddie Williams	√		
Mark Wilson	√		
Nicholas Wood	√		

CYFANSWM	48		
-----------------	-----------	--	--

Wedi i'r bleidlais gael ei chario, fe'i

PENDERFYNWYD –

- (1) Bod y Cyngor yn hyrwyddo Gwaharddiad Gwirfoddol ar werthu “Modrwyau Hedfan”, gan annog siopau i werthu dewisiadau eraill yn lle hynny a digalonni'r defnydd o “Modrwyau Hedfan”.
- (2) Bod y Cyngor yn ysgrifennu at Lywodraethau Cymru a'r DU i gefnogi'r gwaharddiad.
- (3) Bod y Cyngor yn hyrwyddo'r ymgyrch drwy ei heriau yn y cyfryngau fel bod y cyhoedd ac ymwelwyr â'n harfordir hefyd yn cefnogi'r camau gweithredu.
- (4) Bod y Cyngor yn argymhell sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen i edrych ar y pwerau sydd gennym fel Cyngor i hyrwyddo'r is-ddeddfau mewn perthynas â mater “modrwyau hedfan”.

Rheswm dros y penderfyniadau

- (1-4) Gan ystyried y drafodaeth a'r ddadl yn y cyfarfod.

CWESTIYNAU YN UNOL AG ADRAN 4.19 O GYFANSODDIAD Y CYNGOR –

Cyflwynwyd yr ymatebion a ganlyn i gwestiynau'r Aelodau fel y'u cynhwyswyd yn yr agenda:

(i) **Cwestiwn gan y Cynghorydd C. Iannucci-Williams**

Beth yw goblygiadau dyfarniad diweddar Goruchaf Lys y DU ar achos *For Women Scotland Ltd v Gweinidogion yr Alban*, i'r Cyngor hwn?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddio

Mae'r Cyngor yn adolygu dyfarniad y Goruchaf Lys ar achos *For Women Scotland Ltd v Gweinidogion yr Alban*, sy'n ymwneud â dehongliad y Ddeddf Cydraddoldeb (2010) bydd y Cyngor yn addasu ei bolisiau yn ôl yr angen i gydymffurfio â'r Ddeddf Cydraddoldeb a chynnal ei ymrwymiad i gydraddoldeb a pheidio â gwahaniaethu. Bydd y Cyngor yn ystyried goblygiadau ymarferol y penderfyniad hwn, gan gynnwys canllawiau interim y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, y cyhoeddwyd rhai ohonynt yr wythnos diwethaf. Bydd aelodau'n cael diweddariadau wrth i gamau gweithredu gael eu cymryd mewn ymateb i'r dyfarniad.

Atodol

Gofynnodd y Cynghorydd Iannucci-Williams beth oedd Cyngor y Fro yn ei wneud i sicrhau bod ffrindiau, teulu ac etholwyr trawsryweddol yn teimlo'n ddiogel ac â chroeso yn y Fro?, a phwysleisiodd yr Aelod Cabinet ei hateb cynharach iddo, y byddai'r Cyngor yn sicrhau ei fod yn trin yr holl breswylwyr a phobl y mae'n dod i gysylltiad â hwy â'r parch, y caredigrwydd a'r tegwch yr oedd ganddynt yr hawl iddo, ac y byddai'r Cyngor yn sicrhau y byddai'r Ddeddf Cydraddoldeb, a oedd hefyd yn amddiffyn pobl drawsryweddol, yn cael ei gorfodi.

(ii) Cwestiwn gan y Cynghorydd R.E. Godfrey

A wnaiff yr Aelod Cabinet roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cyngor am bolisi'r Weinyddiaeth ynghylch taliadau parcio ceir ym Mro Morgannwg?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu

Byddwn yn cyfeirio'r Cynghorydd Godfrey at ystyriaeth y Cabinet o'r mater ar 9 Ionawr a'r ystyriaeth ddilynol gan y Pwyllgor Craffu Economi ac Amgylchedd mewn cyfarfod arbennig ar 28 Ionawr. Ystyriwyd sylwadau'r Pwyllgor Craffu gan y Cabinet ar 6 Mawrth. Mae'r adroddiadau a'r cofnodion yn fater o gofnod cyhoeddus felly ni fyddaf yn eu hailadrodd yma, heblaw am ddweud os nad yw'r Cynghorydd Godfrey wedi cael amser na chyfle i ymgysylltu â'r sefyllfa ddiweddaraf, gallaf anfon y dolenni i'r holl adroddiadau hynny ato'n hawdd.

Atodol

Gofynnodd y Cynghorydd Godfrey am eglurhad ynghylch pryderon ynghylch y sefyllfa barcio yn Hosbis Marie Curie ym Mhenarth, ac ymatebodd yr Aelod Cabinet fod parcio ceir yn dal i fod yn y cyfnod ymgynghori, ac na ellid darparu unrhyw wybodaeth ychwanegol bellach ar hyn o bryd.

(iii) Cwestiwn gan y Cynghorydd A.M. Collins

Beth yw'r sefyllfa bresennol ynghylch Llosgydd Dociau'r Barri?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddiol

Bydd yr aelodau'n ymwybodol bod Barry Biomass wedi mynd i ddwylo'r gweinyddwyr a'i ddiddymu ddiwedd mis Ionawr 2025. Fel rhan o'r broses hon trosglwyddwyd yn ôl y brydles gan Gymdeithas Porthladdoedd Prydain ynghyd â'r holl offer ac adeiladau a osodwyd arno. Mae hyn yn golygu bod y safle a'r ffatri bellach ym mherchnogaeth Cymdeithas Porthladdoedd Prydain. Mae Cymdeithas Porthladdoedd Prydain wedi cynnal y trefniant gyda'r contractwr PCML i reoli'r safle ac i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn ddiogel ac yn barod ac yn gweithio'n agos gyda'r Cyngor i ddeall opsiynau hyfyw ar gyfer y safle a pha gostau fydd yn disgyn ar Gymdeithas Porthladdoedd Prydain.

Bydd y Cyngor yn ceisio datrysiad amserol mewn perthynas â'r safleoedd yn y dyfodol ac mae Cymdeithas Porthladdoedd Prydain yn ymwybodol o hyn ac yn awyddus i ddatrys materion cyn gynted â phosibl, gan ystyried y materion cyfreithiol sy'n ymwneud â diddymu'r cwmni blaenorol.

Atodol

Gofynnodd y Cynghorydd Collins, pe bai'r cyfle'n codi, a fyddai'r Cyngor yn ystyried trefniant i brynu neu brydlesu'r safle i'w ddefnyddio fel cyfleuster cymunedol, ac atebodd yr Aelod Cabinet nad oeddent yn gallu ateb y cwestiwn ar hyn o bryd.

(iv) Cwestiwn gan y Cynghorydd E.J. Goodjohn

A allai'r Aelod Cabinet roi'r wybodaeth ddiweddaraf am yr amserlen ar gyfer pryd y bydd Adnewyddu Maes Chwarae Ystad Buttrills yn dechrau ac yn cael ei gwblhau?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn symud ymlaen trwy'r broses gaffael tuag at ddyfarnu contract ar gyfer yr ardal chwarae newydd. Rhagwelir, yn amodol ar gwblhau contractau, y bydd y gwaith yn dechrau ym mis Gorffennaf gyda dyddiad cwblhau disgwyledig ym mis Medi.

(v) Cwestiwn gan y Cynghorydd G.D.D. Carroll

A yw'r Cyngor yn adolygu ei Becyn Cymorth Ysgolion Cynhwysiant Traws yn dilyn dyfarniad diweddar y Goruchaf Lys bod y diffiniad cyfreithiol o fenyw yn seiliedig ar ryw biolegol?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg

Rydym yn parhau i fod wedi ymrwymo i ddysgu gan ysgolion, gwahanol gymunedau, ymchwil newydd, cyfraith achosion newydd, ac arferion gorau. Mae'r broses adolygu barhaus hon yn sicrhau bod ein harferion yn parhau i fod yn berthnasol ac yn gyfredol.

Atodol

Dywedodd y Cynghorydd Carroll fod y Pecyn Cymorth ar hyn o bryd yn nodi y dylid asesu'r defnydd o ystafelloedd newid fesul achos, a gofynnodd a fyddai'r polisi'n cael ei newid i egluro mai dim ond pobl o'r rhyw biolegol dan sylw ddylai ddefnyddio mannau un rhyw dynodedig a dim ond menywod biolegol ddylai gael mynediad at doiledau menywod a dim ond dynion biolegol ddylai gael mynediad at doiledau dynion? Ymatebodd yr Aelod Cabinet, fel y nodwyd eisoes, fod y polisiâu hyn yn cael eu hadolygu, a byddai cyfraith achosion newydd yn rhan o'r adolygiad hwn a phwysleisiodd mai dim ond i fod yn offeryn canllaw y gofynnwyd amdano gan ysgolion i'w ddefnyddio pryd bynnag y gwelent yn dda, a phan fyddai sefyllfaoedd yn codi, y cynlluniwyd y Pecyn Cymorth. Dywedasant ymhellach fod y Cyngor yn

parhau i fod yn ymrwymedig i'r cymorth a'r cyngor gorau i gefnogi unrhyw berson ifanc, a dylai pob Cyngorydd gefnogi'r dymuniad a'r bwriad hwnnw.

(vi) **Cwestiwn gan y Cyngorydd C.M. Cowpe**

Pa gamau mae Cyngor Bro Morganwg yn eu cymryd i leihau tipio anghyfreithlon a sicrhau bod y rhai sy'n gyfrifol yn cael eu dal a'u trin mewn modd amserol?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu

Mae gan y Cyngor dîm ymroddedig o Swyddogion Gorfodi ar gyfer troseddau sy'n gysylltiedig â gwastraff, fel tipio anghyfreithlon. Mae'r Swyddogion hyn yn brofiadol ac wedi'u hyfforddi gyda thechnegau ymchwilio ac mae ganddynt y defnydd o dechnoleg i'w cynorthwyo i bennu manylion perchnogaeth tir, felly mae digwyddiadau gwastraff yn cael eu glanhau cyn gynted â phosibl.

Mae data sy'n ymwneud ag achosion o dipio anghyfreithlon yn cael ei fonitro'n rheolaidd i nodi ardaloedd penodol, ac mae'r tîm yn defnyddio camerâu teledu cylch cyfyng y gellir eu defnyddio mewn mannau problemus hysbys i helpu i ddal digwyddiadau troseddu, ar gyfer camau gweithredu priodol.

Mae'r Swyddogion Gorfodi yn gweithio'n agos gyda Thîm Glanhau'r Cyngor yn ogystal ag asiantaethau partner eraill fel yr Heddlu, Gwasanaeth Tân De Cymru, a'r rheoleiddiwr gwastraff, Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae'r tîm hefyd yn cynorthwyo'r Heddlu i stopio a chwilio cerbydau yr amheuir eu bod yn cludo gwastraff yn anghyfreithlon drwy'r Dyffryn ac yr amheuir eu bod yn rhan o ddigwyddiadau tipio anghyfreithlon mawr.

Ers 2022, mae'r Tîm Gorfodi wedi cyhoeddi 263 o hysbysiadau cosb sefydlog am droseddau tipio anghyfreithlon ac wedi ymgymryd â 24 erlyniad llwyddiannus yn y Llys.

(vii) **Cwestiwn gan y Cyngorydd H.M. Payne**

A yw'r Arweinydd yn croesawu'r cynnydd o £0.77 yn y Cyflog Byw Cenedlaethol o 1 Ebrill?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Mae'r cynnydd yn y Cyflog Byw Cenedlaethol (CBC) i £12.21 o 1 Ebrill, 2025, sy'n cynrychioli cynnydd o £0.77, wedi'i groesawu gan y Cyngor.

Mae'r Cyngor bob amser wedi ystyried pwysigrwydd cefnogi safonau byw gweithwyr wrth gydbwyso ffactorau economaidd a bod y cynnydd yn sicrhau codiad cyflog termau real i'r gweithwyr sy'n cael eu cyflogi isaf ac yn adlewyrchu ymgynghoriad helaeth â chyflogwyr, gweithwyr a chyrrff arbenigol.

Fel y byddwch yn ymwybodol, mae'r Cyngor hefyd yn cefnogi'r Cyflog Byw Go lawn ac ar hyn o bryd yn talu cyfradd isafswm o £12.60 yr awr i'w staff, sy'n cefnogi ein staff sy'n cael eu cyflogi isaf.

(viii) **Cwestiwn gan y Cyngorydd A.M. Ernest**

A yw'r Arweinydd wedi cynnal unrhyw ymgynghoriad i ddarganfod faint o bobl sydd wedi gofyn am ddarparu Parc Dŵr yng Nghosmeston, a faint sy'n gwrthwynebu'r syniad camarweiniol hwn?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Ystyriwyd y penderfyniad i ystyried a chynnig cyfle hamdden peilot gan y Cabinet a'r Pwyllgor Craffu ac yn dilyn nifer o ddigwyddiadau ymgynghori creu lleoedd a gynhaliwyd ym Mhenarth yn 2024 ac i fis Chwefror 2025. Yn y digwyddiadau hyn, roedd ehangu'r cynnig yn y parc a sicrhau ei ddyfodol cynaliadwy yn faterion allweddol a godwyd.

Mae'r gweithredwr arfaethedig yn parhau i drafod â Chyfoeth Naturiol Cymru ynghylch y mesurau diogelwch angenrheidiol i sicrhau nad yw'r defnydd yn niweidio statws dynodedig y llynnoedd a hyd nes y bydd yr awdurdodiad hwn yn cael ei gymeradwyo, ni fydd unrhyw drwydded yn cael ei chytuno. Os cytunir arno, bydd y Parc Dŵr yn rhedeg trwy fisoedd yr haf i brofi ei briodoldeb ar gyfer y parc. Mae'r Cyngor yn parhau i ymateb i unrhyw ymholiadau a gyflwynir ynghylch y cynnig hamdden arfaethedig.

Atodol

Gofynnodd y Cyngorydd Ernest i'r Arweinydd nodi faint o ohebiaeth ynghylch y cynigion hyn sy'n gadarnhaol, ac ymatebodd yr Arweinydd eu bod wedi derbyn nifer o gyfathrebiadau lle'r oedd pobl wedi cael gwybodaeth anghywir ynghylch y cynigion, gan arwain at ychydig iawn o gyfathrebiadau dilyn, a bod cyfathrebu â Chyfoeth Naturiol Cymru yn parhau a bod angen gwneud pob diwydrwydd dyladwy yn unrhyw le cyn llofnodi unrhyw brydles.

(viii) **Cwestiwn gan y Cyngorydd Dr. I.J. Johnson**

Ers bron i ddegawd, mae Cyngor Bro Morganwg wedi bod yn llofnodwr ymgyrch iechyd meddwl Amser i Newid Cymru, a ddaeth i ben yn ddiweddar oherwydd toriadau yng nghyllid Llywodraeth Cymru.

Sut mae'r Cyngor yn bwriadu parhau i gefnogi iechyd meddwl gweithwyr yn y dyfodol?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Rydym yn parhau i fod wedi ymrwmo i gefnogi ein gweithwyr mewn perthynas â lles meddwl a byddwn yn parhau i fabwysiadu dull amlochrog.

Mae gan ein Caffi Dysgu, dan arweiniad ein tîm DS a Dysgu ymroddedig, ffrwd waith sy'n cyfarfod i drafod lles gyda thîm ymroddedig o weithwyr o bob rhan o'r Cyngor. Mae hyn wedi gweld lansiad ymgyrch wedi'i thargedu yn ddiweddar gyda chefnogaeth ein tîm cyfathrebu ar gyfer mis Ymwybyddiaeth Straen ym mis Ebrill. Mae'r ymgyrch yn edrych i dynnu sylw at fodiwlau dysgu sydd ar gael ar ein platfform dysgu iDev, yn benodol ar gyfer yr ymgyrch hon, sef y modiwl Ymwybyddiaeth Straen. Mae'r modiwl wedi'i gynllunio i roi trosolwg i staff o ymwybyddiaeth o straen yn y gwaith, yn esbonio beth yw straen a sut mae'n cael ei fynegi'n gorfforol ac yn seicolegol, sut y gallwn adlewyrchu ac ymdrin â hyn ac offer i gefnogi rheoli staff.

Yn ogystal, rydym yn cynnal sesiynau lles ariannol pellach yn ystod y mis hwn, gan adeiladu ar sesiynau a gynigir yn flaenorol ac a gydlynwyd gan arbenigwyr addysg cyllid.

Mae'r uchod yn ategu ein cynnig presennol trwy ein hwb lles, a sefydlwyd fel rhan o'n hadolygiad Gwobrwyo a Budd-daliadau yn 2024 ac sy'n cael ei ddiweddarau'n rheolaidd, mae hyn yn darparu ystod o adnoddau a chysylltiadau â grwpiau cymorth pwrpasol o les meddyliol, corfforol ac emosiynol.

Mae gennym hefyd Ddarpariaeth Cymorth i Weithwyr 24 awr a thîm iechyd galwedigaethol ymroddedig a medrus iawn, sy'n darparu gwiriadau iechyd rheolaidd ac ymgyrchoedd ymwybyddiaeth i weithwyr ledled y Cyngor, gan gynnwys ein hysgolion. Mae pob arfer yn cael ei gefnogi gan ystod o bolisiâu sy'n anelu at ddarparu amgylchedd gwaith iach lle gall ein staff ffynnu a darparu'r gwasanaeth gorau posibl i'n dinasyddion.

(ix) **Cwestiwn gan y Cyngorydd E.J. Goodjohn**

A allai'r Aelod Cabinet roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiad Olive Lodge a'i ddefnydd yn y dyfodol?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid

Bydd trosi Olive Lodge yn darparu 10 uned o lety dros dro hunangynhwysol o ansawdd uchel a reolir i helpu i fynd i'r afael â'r pwysau digartrefedd sylweddol y mae'r Cyngor yn eu hwynebu ar hyn o bryd. Mae'r datblygiad gwych hwn yn cyddaro â'r Cyngor yn lleihau ei ddibyniaeth ar lety gwestai drud ac anaddas a bydd yn ein cynorthwyo i ddarparu amrywiaeth o opsiynau llety dros dro tra bod trigolion yn cael cymorth i ddod o hyd i gartref parhaol tymor hir. Dylai'r llety fod ar gael o fis Gorffennaf eleni. Gwahoddir aelodau i weld yr eiddo ar ôl ei gwblhau.

(xi) **Cwestiwn gan y Cyngorydd G.D.D. Carroll**

Pa gamau mae'r Cyngor yn eu cymryd i wella gorchudd coed trefol yn ein cymunedau?

Ymateb gan yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu

Rwyf braidd yn synnu at eich cwestiwn Cynghorydd Carroll, gan fod y Cyngor hwn, ym mis Tachwedd 2024, yn dilyn cyfnod o ymgynghori cyhoeddus helaeth, gan gynnwys ystyried y dogfennau strategaeth drafft gan y Pwyllgor Craffu Amgylchedd ac Adfywio, wedi cytuno ar strategaeth goed gynhwysfawr ar gyfer y cyfnod 2024 i 2039, sef y cyntaf gan y Cyngor ers cof byw. Cyfeiriwch at y dogfennau hynny sy'n darparu'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch. Mae hyn yn cynnwys ymrwymiad i gynyddu canopi'r coed trefol a chyllid ychwanegol yr wyf yn siŵr eich bod yn ymwybodol ohono.

Atodol

Dywedodd y Cynghorydd Carroll fod y strategaeth ddrafft yn amlinellu bod llawer o goed y Cyngor wedi dioddef oherwydd diffyg cynnal a chadw, gan arwain at wendidau strwythurol, problemau iechyd coed, a bod coed yn cael eu harchwilio'n rheolaidd a cheisiodd ddeall a oedd hyn yn golygu bod problemau a nodwyd yn ystod archwiliadau yn cael eu gadael heb eu datrys, gan arwain at goed yn cael eu torri'n ddiangen? Ymatebodd yr Aelod Cabinet fod y Cyngor wedi gwario swm sylweddol o arian ar wywiad coed ynn, salwch coed, a bod angen i'r Cyngor sicrhau bod adnoddau'n cael eu rheoli'n iawn fel nad oedd pobl yn cael damweiniau o dan goed â chlefyd mawr, a bod y Cyngor yn cymryd ei gyfrifoldebau o ddifrif. Tynasant sylw hefyd at saith digwyddiad galw heibio ledled y Sir o amgylch y Strategaeth Goed, a rhannasant fod cyllid ychwanegol o £100,000 wedi'i gytuno i gefnogi cynllunio coed, gyda £75,000 pellach i gefnogi cynnal a chadw.

(xii) Cwestiwn gan y Cynghorydd H.M. Payne

A fydd y Cyngor yn rhoi'r gorau i gontractau "dim oriau" os caiff y bil Hawliau Cyflogaeth ei basio'n ddeddfwriaeth?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Nid yw'r Cyngor yn defnyddio contractau sero fel ffordd o gyflogi staff. Yn dechnegol, mae'r term "dim oriau" yn golygu bod gweithwyr yn cael cynnig contractau ar sero oriau, ond bod yn rhaid iddynt fod ar gael i weithio yn ôl yr angen.

Mae'r Cyngor yn cynnig contractau Achlysurol/Rhyddhau, lle gall gweithwyr dderbyn neu wrthod gwaith yn ôl yr angen, a gallant weithio i fwy nag un cyflogwr. Mae hyn wedi bod yn nodwedd reolaidd o gontractau'r Cyngor, ac wedi'i ddefnyddio ochr yn ochr â chontractau dros dro a pharhaol eraill fel ffordd o reoli uchafbwyntiau tymor byr yn y llwyth gwaith.

Bydd y Cyngor yn adolygu ei wahanol gontractau cyflogaeth i sicrhau eu bod yn bodloni gofynion y Bil Hawliau Cyflogaeth, sy'n debygol o ddod i rym dim cynharach na 2026, a fydd yn rhoi amser i'r Cyngor baratoi ar gyfer unrhyw newidiadau y cytunir arnynt o dan y bil newydd.

Atodol

Gofynnodd y Cyngorydd Payne am adborth i'r Cyngor ynghylch canlyniadau monitro, ac roedd yr Arweinydd yn hapus i gefnogi hynny.

(xiii) Cwestiwn gan y Cyngorydd G.D.D. Carroll

Faint o ysgolion Bro Morganwg sydd wedi cael eu datgan yn "Ysgolion Noddfa"?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Mae 28 o ysgolion yn Rhwydwaith Ysgolion Noddfa'r Fro sydd wedi llofnodi'r addewid i ddod yn Ysgol Noddfa.

Mae 4 Ysgol wedi cael Statws Ysgolion Noddfa.

Bydd 1 Ysgol yn cyflwyno cais am ail-achrediad i adnewyddu eu statws yn nhymor yr Haf 2025.

Bydd 4 ysgol yn cyflwyno ceisiadau am werthusiad yn nhymor yr Haf 2025.

Mae 20 o ysgolion yn gweithio tuag at wobwr Ysgolion Noddfa ar gyfer gwerthusiadau yn y flwyddyn academaidd 2025/2026.

Mae mwyafrif yr ysgolion hefyd wedi cymryd rhan yn y Dysgu Proffesiynol Ymchwil Gweithredu Gwrth-Hiliaeth ar gyfer Ysgolion. Mae'r dysgu proffesiynol hwn wedi'i gydnabod gan Estyn yn Arolygiad yr ALI.

Atodol

Dywedodd y Cyngorydd Carroll, er mwyn dod yn Ysgol Noddfa, fod yn rhaid i ysgolion fodloni meini prawf gofynnol, gan gynnwys llofnodi addewid Dinas Noddfa'r DU, sy'n cynnwys cymeradwyaeth o Siarter Dinas Noddfa, dogfen sy'n nodi y dylent gefnogi pawb ni waeth sut y cyrhaeddwn nhw'r DU, gan gynnwys y rhai yr oeddent yn teimlo eu bod wedi dod i Brydain yn anghyfreithlon, a gofynnodd a fyddai'r Arweinydd yn ymddiheuro am annog ysgolion y Fro i gyd-fynd â'r prosiect dadleuol a gwleidyddol iawn hwn? Ymatebodd yr Arweinydd, ni waeth sut y mae pobl yn cyrraedd y wlad, y dylid delio â nhw'n deg. Pwysleisiodd fod Ysgol Noddfa yn cefnogi elfen ddinasyddiaeth y cwricwlwm, yn eu hannog i ddysgu am gwrteisi a diogelwch, a bod gennym fwy yn gyffredin ag eraill. Dywedasant nad oedd angen ymddiheuro am hyn, a phe bai Aelodau'n ymweld ag ysgolion sy'n gwneud y gwaith hwn, y byddent yn gallu gweld pa mor adeiladol ydyw.

(xiv) Cwestiwn gan y Cyngorydd G.D.D. Carroll

A wnaiff yr Arweinydd egluro'r rhesymeg y tu ôl i benderfyniad yr Awdurdod i roi'r gorau i gyfathrebu ar X pan fydd yn parhau i ymgysylltu ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol eraill?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Rwy'n synnu at y cwestiwn hwn o ystyried bod y Cyngorydd Carroll wedi cael y fantais o sesiwn frifio ddiweddar iawn ar y mater yr oedd yn bresennol ynddi ochr yn ochr â phob Arweinydd Grŵp arall - rwy'n cyfeirio'r Cyngorydd Carroll at y sesiwn frifio honno.

Atodol

Dywedodd y Cyngorydd Carroll ei fod wedi bod yn y sesiwn frifio hon a'i bod yn ddatganiad i'r wasg, dywedodd yr Arweinydd mai'r rheswm dros roi'r gorau i gyfathrebu ar X oedd ynghylch gwerthoedd, a bod y platfform wedi dod yn gyfystyr â cham-drin, a chredai fod hyn hefyd yn wir ar lwyfannau eraill fel Facebook. Gofynasant a oedd hwn yn achos o signalu rhinwedd pan ddylai'r Cyngor ganolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau?

Ymatebodd yr Arweinydd fod hwn yn benderfyniad ynghylch gwerthoedd, nododd yr Asesiad Panel Perfformiad fod hwn yn Gyngor sy'n seiliedig ar werthoedd, ac nad oedd y penderfyniad hwnnw wedi'i wneud ar ddogma ond ar egwyddorion arweiniol a yrrir gan anghenion lleol, cefnogaeth i drigolion y Dyffryn a gweithio i'w blaenoriaethau. Cyfeiriasant at yr ateb blaenorol ynghylch bod yn Sir Noddfa a cheisio cefnogi pawb a oedd yn wynebu anawsterau, ac yn fuan ar ôl gadael X, roedd postiadau camarweiniol am gartrefi a ddarparwyd ar gyfer Wcráiniaid a theuluoedd digartref, a oedd yn rhoi'r bobl hynny mewn perygl, a phwysleisiodd na fyddent yn defnyddio'r platfform hwn mwyach i gefnogi unrhyw fath o gyfathrebu.

(xv) Cwestiwn gan y Cyngorydd W.A. Hennessy

Am faint o oriau a diwrnodau mae cownter y Dreth Gyngor a Budd-daliadau ar agor bob dydd yn y dderbynfa yn y Swyddfeydd Dinesig?

Ymateb gan yr Arweinydd Gweithredol ac Aelod y Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau

Mae'r cownter ar agor o 10:00 i 14:00 ddydd Llun, dydd Mercher a dydd Gwener.

Llinellau ffôn o 09:00 i 16:30 ar ddydd Llun, a 09:00 i 14:00 o ddydd Mawrth i ddydd Gwener.

Gall pobl hefyd archebu apwyntiadau (14 diwrnod ymlaen llaw) rhwng 10:00 a 14:00 ar ddydd Llun, dydd Mercher a dydd Gwener.

Atodol

Dywedodd y Cyngorydd Hennessey fod cael mynediad at y gwasanaethau hyn yn bwysig i drigolion wneud taliadau neu geisio eglurhad ar bethau fel y Dreth Gyngor a budd-daliadau, argaeledd presennol gwasanaethau oherwydd trefniadau gwaith / amseroedd aros dros y ffôn neu i'r rhai a allai fyw y tu allan i'r Barri, a gofynnodd beth oedd yn digwydd i sicrhau gwell mynediad at y gwasanaethau hyn?

Ymatebodd yr Arweinydd y gallai pobl archebu apwyntiadau ar amser sy'n gyfleus iddynt, gan gydnabod bod y gwasanaethau hyn yn brysur yn dilyn biliau'r Dreth Gyngor, ac roedd oedi ar hyn o bryd gan fod angen i arbenigwyr wneud y gwaith hwn. Dywedasant fod amseroedd agor y cownteri oherwydd bod swyddogion yn gwneud y gwaith sydd ei angen i helpu i leihau'r amseroedd aros presennol.